

Prof. univ. dr. ION DOGARU

TEXTE JURIDICE

Universul Juridic
București
-2011-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2011, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI
COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DOGARU, ION

Texte juridice / prof. univ. dr. Ion Dogaru. – București :

Universul Juridic, 2011

ISBN 978-973-127-539-0

347(498)

REDAȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.665**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15; 0726.990.184**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

PRELUDIU ȘI MODEST OMAGIU LA „ZILELE FACULTĂȚII DE DREPT ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE” UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

Editura UNIVERSUL JURIDIC subsumează manifestărilor științifice și aniversare care se vor desfășura în această toamnă sub genericul „ZILELE FACULTĂȚII DE DREPT ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE”, Universitatea din Craiova, evenimentul prezentei apariții editoriale, cu titlu de „PRELUDIU”.

Într-adevăr, Editura constată cu reală plăcere și deplină considerație că anul acesta se împlinesc 21 de ani de existență a învățământului superior juridic craiovean și 20 de ani de la înființarea Facultății de Drept „Nicolae Titulescu”, azi Facultatea de Drept și Științe Administrative aparținătoare Universității din Craiova.

Începând cu 1 octombrie 1990, prin Ordin al Ministrului Învățământului s-a înființat o secție de drept în cadrul Facultății de Litere, Istorie și Drept, iar la 1 decembrie 1991, Secția de Drept s-a transformat în Facultatea de Drept „Nicolae Titulescu”.

Comprimând parcă timpul, Facultatea a avut o evoluție și o dezvoltare explozive, ajungând să fie azi una dintre cele mai viguroase facultăți de profil din țară.

Drept OMAGIU adus de Editură acestei Facultăți și fondatorului ei – prof. univ. dr. Ion Dogaru, membru corespondent al Academiei Române – am adunat cu răbdare și grijă aprecierile unor personalități marcante din lumea academică de la noi și din străinătate la adresa acestora.

În speranța unei colaborări substanțiale, Editura urează Facultății de Drept și Științe Administrative aparținătoare Universității din Craiova să păstreze și îmbogățească trendul dezvoltării, iar fondatorului său, viață lungă în sănătate și împliniri!

**Director,
Nicolae Cîrstea**

DOGARU, ION

- Absolvent al Facultății de Drept, Universitatea din București, 1958, ca șef de promoție
- Magistrat (judecător) în perioada 1958-1963 la fostul Tribunal Raional Rm-Vâlcea și la fostul Tribunal Oraș-Raion Craiova, în perioada 1963-1968, judecător și vicepreședinte
- Cadru didactic universitar la Universitatea din Craiova: 1968 – lector; 1971–conferențiar; 1978 – profesor
- Prorector al Universității din Craiova în perioada 1976-1984
- Fondatorul Facultății de Drept și Științe administrative, Universitatea din Craiova, în anul 1990, decan al acesteia de la înființare, până în anul 2004 și decan de onoare după anul 2004
- Membru al Grupului de Experți UNESCO pentru evaluarea învățământului superior din România, faza experimentală (1993)
- Membru al Consiliului Național de Evaluare și Acreditare Academică (CNEAA), numit prin votul Parlamentului României, de la înființare (20 aprilie 1994) - noiembrie 2006
- A fost ales *membru al Grupului de Planificare al DEAN* [Deans European Academic Netw, pendente de UNESCO – (2000)];
- A publicat singur, în colaborare și coordonare 65 volume (cursuri, manuale, monografii și tratate) în următoarele domenii: Drept civil – 27; Dreptul comerțului internațional – 8; teoria generală a dreptului – 7; Dreptul familiei – 6; Drept comercial – 3; Drept constituțional – 3; Filosofia dreptului – 2; Drept agrar – 2; Drept economic - 2; și domenii conexe – 6. Se adaugă peste 90 studii și articole. Teri cărți și un număr de articole au fost publicate în străinătate
- La 6 iunie 2001 a fost ales membru corespondent al Academiei Române
- Cele mai importante premii:
  - Premii ale Academiei Române: „*Petre S. Aurelian*” – 1985; „*Nicolae Titulescu*” – 2001; „*Simion Bărnuțiu*” – 2002 și „*Andrei Rădulescu*” – 2005;
  - Premii ale Uniunii Juriștilor din România: „*Istrate Micescu*” – 2002; și „*Diplomă de Onoare*” – 2004
- Cele mai importante distincții:
  - „*Medalia de Aur*” a Academiei Braziliei pentru contribuția la dezvoltarea relațiilor internaționale interuniversitare (2001);
  - Ordinul „*Steaua României în grad de Cavaler*” «pentru susținuta activitate științifică și didactică în domeniul științelor juridice, precum și pentru contribuția adusă la promovarea statului de drept» (2002);
  - „*Cetățean de Onoare al Municipiului Craiova*”, «pentru merite deosebite în planul spiritualității contemporane și pentru îmbogățirea patrimoniului de valori culturale românești» (2002);

- „*Decan de Onoare*” al Facultății de Drept și Științe Administrative, Universitatea din Craiova (2004);
- „*Profesor emerit*” (1986);
- „*Profesor de Onoare*” al Universității din Craiova, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani (2005);
- Medalia „*70 de ani*” conferită de Universitatea din Craiova;
- „*Doctor Honoris Causa*” al Universităților „*Andrei Șaguna*” din Constanța și „*Constantin Brâncuși*” din Tg-Jiu.

CU GÂNDUL LA ÎNAINȚAȘI ȘI LA TRADIȚIA DIN DOMENIUL DREPTULUI

Inițiativa Editurii „Universul Juridic” de a pune bazele Colecției de față este, pe cât de laudabilă, pe atât de benefică, pentru că ușurează munca celor care „caută” în ale dreptului și, mai ales, pentru că se constituie într-un temerar îndemn pentru colegii mai tineri în drumul lor spre un demers onorant.

„Motorul” demersului meu în ale „căutării” îl constituie pilda marilor mei profesori¹ pentru care cultul meu – pentru EI și pentru înaintașii întru doctrina juridică – este nețărmurit² și generator de țeluri³.

Pilda generează pildă și dă substanță tradiției în domeniul dreptului. De regulă, atunci când ne referim la „lăsământul” unui autor care este în același timp și cadru didactic, avem în vedere doar lucrările publicate. Mă tem că este prea puțin pentru că ceea ce îl deosebește pe profesorul-cercetător de cercetătorul care nu este și profesor, este grija aparte pentru formarea de noi cercetători, pentru modelarea discipolilor⁴. Este o altă importantă dimensiune a profesorului-cercetător.

Cu gândul la „investiția” de suflet și de minte făcută de marii mei profesori în generația mea, m-am străduit la rândul meu, să contribui la „prelungirea” generației Lor, prin modesta mea contribuție la dezvoltarea teoriei dreptului. Dar ceea ce mi se pare la fel de important, dacă nu mai mult, este un fel de „multiplicare” a e-ului prin propria investiție în opera formativă. Las la o parte miile de economiști și juriști la formarea cărora am contribuit prin eforturile depuse la catedră și mă opresc la nivelul formării de specialiști prin studii doctorale. Din rândul celor care au urmat cursurile doctorale sub conducerea mea științifică, la momentul prezentei apariții, 17 sunt deja profesori universitari, 21 – conferențieri universitari; 44 – lectori universitari; 4 – asistenți universitari; și un număr de specialiști din domeniul practicii juridice.

Apoi, satisfacția puținului împlinit vine și din maniera în care o parte dintre aceștia s-au impus în zona managerială a învățământului superior ori în domeniul practicii dreptului:

– patru au ajuns decani, nouă prodecani ai unor facultăți de profil și doi secretari științifici ai unor senate universitare;

---

¹ Am avut privilegiul ca șapte dintre profesorii mei să fie membri ai Academiei Române.

² Vezi „În loc de postfață” la lucrarea „Elemente de teoria generală a dreptului”, Ed. Oltenia, 1994, p. 281; vezi și *infra*, „Modelul către care am tins”, articol dedicat conducătorului meu de doctorat, prof. univ. dr. docent Tudor R. Popescu, membru de Onoare al Academiei Române, de două ori nominalizat pentru Premiul Nobel, supranumit de foștii săi studenți „Voievodul dreptului românesc”

³ Vezi „În loc de cuvânt înainte” la lucrarea „Valențele juridice ale voinței”, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1986; vezi și *infra*, „Magistrul – modelul către care am tins”.

⁴ Investiția făcută de la catedră în cei pe care îi pregătești atinge cote maxime atunci când reușești un fel de *multiplicare a e-ului* prin formarea unor discipoli care, la rândul lor, sunt în măsură să prelungească generația căreia îi aparții.

- doi au ajuns președinții unor Curți de apel;
- doi sunt azi magistrați (unul judecător, celălalt – procuror) la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- unsprezece sunt cetățeni din alte state (Germania, Grecia, Armenia, Iordania, Albania, Israel etc.);
- același număr – unsprezece – din rândul foștilor mei doctoranzi au fost laureați cu premii ale Academiei Române;
- în sfârșit, evoluția post-doctorală a foștilor mei doctoranzi atrage atenția asupra altor trei cazuri speciale:
  - a) un Arhiepiscop și Mitropolit, azi Membru de Onoare al Academiei Române;
  - b) un ambasador la București care a urmat cursurile doctorale în timpul misiunii, cu aprobarea Ministerului de resort, azi parlamentar și profesor universitar în țara sa (Albania); și
  - c) un lider mondial de populație (liderul mondial al Beduinilor), azi profesor universitar la Universitatea din Beer Sheva, Israel.

Iată de ce mă întreb acum când recunosc că mă aflu în anticamera amurgului vieții, dacă „lăsământul” meu înseamnă mult sau puțin, ori dacă nu puteam face mai mult și mai bine? **Nu știu!**

Autorul

• „Profesorul Ion Dogaru, membru al Academiei Române, s-a născut – îmi dau seama – în Gorj. Este, care va să zică, oltean. Nu știu prea bine dacă gorjenii sunt mai bine plasați decât doljenii în ierarhia spiritului oltenesc. Am auzit câteva variante privitoare la autenticitatea și unicitatea *spiritului pandur*, cum îi zicea Ralea, sau a *spiritului cobilițar*, cum îi spune, în stilul lui exaltat și colorat, neuitatul Petre Pandrea. Acesta din urmă a făcut o teorie interesantă despre însușirile spiritului oltenesc și despre destinul lui european. Este prea cunoscută pentru a o rezuma aici. Amintesc doar că, după el, misia esențială a oltenismului – ca fenomen spiritual – este să regenereze cultura obosită a Europei. Valorile „spiritului cobilițar” au și ajuns în Occident și au început să rodească - ne atrage atenția, prin anii '30, acest formidabil jurist și moralist care este (a fost) Petre Pandrea, fiu de țăran de pe Olteț. Au ajuns, întâi, prin Brâncuși și se pregătea să se împlinească prin Arghezi, alt fiu al Gorjului ... *Vom cuceri lumea și vom impune morala noastră oltenească bazată pe inteligență, bună cuviință și devotament mistic pentru familie* – decide, provocator, Pandrea. O provocare și o feroare pe care el le-a păstrat chiar și după ce trecuse de șapte ori prin pușcărie ...

Revin la Oltenia și la spiritul ei în cultură. Spirit, negreșit, rodnic, spirit în avangardă - dacă ținem seama de Brâncuși și Arghezi, creatorii, probabil cei mai importanți ai secolului al XX-lea, în sculptură și poezie. L-aș cita, apoi, trecând peste etape și peste genuri, pe Marin Sorescu, un mare dramaturg venit după Ionescu și, în genere, după teatrul absurdului și teatrul existențialist, cu o formulă sintetică originală. Tot el a prefigurat prin ciclul *La lilieci* sfârșitul modernității și nașterea postmodernismului liric românesc ... L-am iubit mult pe Marin Sorescu și-i prețuiesc enorm opera lui ingenioasă și bogată ... Prin el, am început să mă apropiu de lumea pe care n-o cunoșteam decât din cărți și din multele și nu totdeauna concludente anecdote care circulă pe seama ei ... Ce-am observat?

Am observat, întâi, că spiritul oltenesc nu ratează niciodată. Dacă acceptați un mic paradox, aș zice că oltenii nu ratează, în cultură, nici atunci când își ratează viața. Mă gândesc din nou la Sorescu care, pe patul de moarte, a scris (mă rog: a dictat) unele dintre cele mai frumoase poeme ale sale. „Și-a scris moartea”, am putea zice – și-a valorificat cu inteligență și cu un imens curaj – *starea de moarte*, sentimentul apropiat al neantului, frica, dispararea, starea de disoluție, având puterea să primească totul ca o ironie tragică. Nu-i formidabilă această atitudine? Este dovada că oltenii pot rata în viața de toate zilele, dar nu pierd nimic, valorificând spiritual totul, inclusiv pierderea, eșecul, înfrângerea existențială.

După acest lung ocol, revin la profesorul Ion Dogaru care, după cum citesc în dicționarul Academiei noastre, va împlini în curând 70 de ani. Cum se situează el, jurist de marcă, în raport cu virtuțile spiritului pandur? De partea *cobiliței* sau de partea *spadei* (vocația militară a Olteniei, reprezentată de Tudor Vladimirescu, aceea care, după vorba lui Ion Barbu, spânzură scurt, lichidează repede, prin mijloace performante, o contrarietate!)? Nu-l cunosc prea bine, omenește vorbind, pentru a-l

plasa într-un compartiment al mitologiei olteneste. Dacă iau în seamă profesiunea lui (științele juridice), aş înclina să spun că profesorul Dogaru trebuie să fie fixat în spațiul *cobilitei*. Adică în zona cumpenei și a înțelepciunii, cobilița fiind, lângă altele, și un semn de echilibru, de bune așezări a lucrurilor. Abia scriu această propoziție și îmi dau seama că, fără să vreau, am descoperit o relație trainică între spiritul juridic și spiritul cobilițar. Care va să zică: spiritul cobiliței este condamnat să fie, prin definiție, creator, reprezentativ, eminent și în sfera justiției. Nu cumpănește el bine poverile pentru ca ele să fie mereu în echilibru, nu ușurează el povara lumii, așa cum biata cobiliță ușurează sarcina țărăncii care o poartă? ... Fantezii, desigur! „Pandrisme!” Reverii intelectuale în marginea unui spațiu cultural (Oltenia) socotit de mulți, pe drept, o matrice a spiritualității românești ...

Domnul profesor Ion Dogaru a scris mult (văzând lista lui bibliografică, îmi vine să spun încă ceva despre spiritul oltenesc: el nu cunoaște resemnarea, are geniul abundenței, nu cunoaște vocația conciziei, dar profită, enorm, de vocația amplitudinii!) și publică, în continuare, studii importante de teoria și filosofia dreptului. Este un spirit extraordinar de activ, nu are starea să stea – cum ar zice filosoful – începe și duce lucrurile la capăt, pornește, apoi, din nou, cu febrilitate, alte proiecte ... Studiind filosofia dreptului, a descoperit, probabil, că inacțiunea naște monștri. Îi urez s-o țină, tot așa, înainte. Până la capătul capătului ...”¹

- „Profesorul Ion Dogaru, pe care colegii și prietenii într-o profesie din țară și străinătate îl omagiază astăzi la împlinirea a șaptezeci de ani de viață și patruzeci și cinci de ani de profesie, este ctitorul școlii juridice craiovene, adică nu doar autorul demersurilor pentru înființarea unei structuri de învățământ, ci și maestrul, în calitate de conducător de doctorat, al celor mai multe cadre didactice ale Facultății de Drept „Nicolae Titulescu”. Învățământul juridic craiovean îi datorează deci atât existența cât și consistența, căci stimatul nostru coleg a format pe cei mai mulți formatori ai tinerilor juriști craioveni.

Matematician fiind, nu aş îndrăzni să fac aprecieri de conținut asupra operei științifice a Profesorului Ion Dogaru, dar pot să afirm că două lucruri frapază pe oricine: diversitatea ariilor de cercetare abordate, care trădează un cercetător cu o perspectivă deschisă și cu o cunoaștere de ansamblu a sistemului juridic, și predispoziția pentru cercetarea în echipă, care arată fără putință de tăgadă o inteligență maleabilă, neînchisă în concepții sectare sau în orgolii profesionale înguste și cu o capacitate de dialog științific consistent. Înclinat în mod evident către disciplinele juridice de sinteză, către cercetarea fundamentelor sistemului juridic și nu doar a dreptului pozitiv, Profesorul Ion Dogaru a predat și a scris în primul rând în domeniul teoriei generale a dreptului civil și în cel al filosofiei și teoriei generale a dreptului, dar nu a evitat nici studiile mai tehnice, cum ar fi cele din domeniile

¹ Academician prof. univ. dr. EUGEN SIMION, Președintele Academiei Române (la data apariției), în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 1-2.

dreptului comerțului internațional, dreptului familiei sau părților mai tehnice ale dreptului civil. Puternic ancorat în realitate, dovadă fiind talentul managerial de care a dat totdeauna dovadă și pe care îl cunosc atât de bine din poziția mea actuală de Rector al Universității și din cea de prorector pe care am ocupat-o pentru o perioadă destul de lungă de timp, Profesorul Ion Dogaru nu putea să nu abordeze aria cea mai actuală a cercetării juridice, cea drepturilor omului, sau cea care stârnește poate cele mai multe pasiuni în momentul actual, cea a consistenței suveranității statale în epoca globalizării. Lucrând în echipă, Domnul Profesor a continuat, în beneficiul mai tinerilor colegi, îndrumarea pe care le-o oferise în calitate de conducător de doctorat. Beneficiile pentru tinerii cercetători de la Facultatea de Drept din Craiova sunt evidente: cărți monumentale publicate în edituri centrale, premii științifice, promovări rapide în ierarhia didactică ... Decanul Ion Dogaru a știut deci, și știe în continuare, să se dăruiască, să-și utilizeze competența și prestigiul în beneficiul mai tinerilor lui colaboratori.

Calitatea științifică a operei celui pe care îl omagiem a fost recunoscută prin acordarea premiului Academiei Române în două rânduri, a premiului Uniunii Juriștilor din România, a medaliei de onoare a Academiei braziliene și a multor alte distincții academice. Dar încununarea a cestei recunoașteri a calității cercetărilor distinsului nostru coleg a fost dobândirea statutului de membru corespondent al Academiei Române.

Carierea didactică a Decanului de Onoare al Facultății de Drept din cadrul Universității din Craiova este lungă și plină de realizări, începând la catedra de drept a Facultății de Științe Economice a Universității noastre în urmă cu aproape 40 de ani și continuând la Facultatea de Drept pe care a fondat-o în 1991. Zeci de generații de studenți au beneficiat de îndrumarea sa competentă pentru a pătrunde tainele acestei matematici a științelor sociale care este dreptul. Respectul pe care toți foștii studenți îl poartă dovedește că cercetătorul competent este dublat de un profesor care știe să-și împărtășească nu doar cunoștințele ci și pasiunea pentru dreptate și adevăr, pasiune fără de care un jurist nu poate să fie niciodată complet. Probabil că experiența trăită ca magistrat, căci profesorul de acum a fost zece ani judecător, l-a ajutat pe Profesorul Ion Dogaru să înțeleagă ce fel de mentalitate trebuie să le fie insufflată studenților pentru a putea fi apoi buni judecători. El este astfel nu doar formator de tehnicieni în drept, ci și de caractere demne de poziția de arbitru între indivizi și stat pe care trebuie să o joace orice magistrat.

Dacă despre opera Profesorului Ion Dogaru pot face aprecieri doar ca un cercetător venit dintr-o altă disciplină, dacă despre calitățile didactice ale Domniei Sale mărturisirile mele nu pot fi decât indirecte, despre calitățile sale manageriale pot face aprecieri directe căci, Prorector fiind, apoi Rector, am avut prilejul să colaborez direct și consistent cu Decanul Ion Dogaru. Un bun manager trebuie, și acest lucru este mai pregnant în învățământul superior decât oriunde în altă parte, dată fiind poziția de primul între egali a cadrelor de conducere din acest domeniu, să impulsioneze colectivul pe care îl dirijează prin exemplul personal. Or Profesorul Ion Dogaru,

dovedind o capacitate de efort cu adevărat de invidiat, este prezent tot timpul la dispoziția colegilor și a studenților, iar prezența sa este de o consistență desăvârșită. Universitatea, căci actualul Decan de Onoare a fost Prorector, și apoi Facultatea de Drept au profitat din plin de dăruirea sa și doresc să-l aibă alături în continuare pentru a reuși să aducă învățământul superior craiovean la cotele de calitate demne de o mare universitate.

Fie ca Dumnezeu să vă dea ani mulți, sănătate și putere de muncă, Domnule Profesor Ion Dogaru!”²

• „Sărbătorirea profesorului Ion Dogaru la împlinirea vârstei de șaptezeci de ani, ne oferă plăcuta ocazie de a-i aduce un modest omagiu savantului, ctitorului de școală, colegului, prietenului, dar, mai ales, omului minunat Ion Dogaru.

Calitățile sale excepționale au fost remarcate de toți cei care i s-au aflat pentru un timp mai scurt sau mai lung în preajmă. Ca Rector al Universității din Craiova am avut privilegiul vreme de cincisprezece ani să colaborez îndeaproape cu profesorul Ion Dogaru în calitatea sa de decan al facultății de drept și de cancelar al universității craiovene. Din multitudinea de impresii generate de personalitatea complexă a profesorului Ion Dogaru, sintetizez, „inginereste”, pe cele care se constituie în liniile de forță ale acestei personalități:

– este un eminent reprezentant al științei dreptului românesc pe care a onorat-o printr-o laborioasă operă ce numără peste cincizeci de cărți și peste șaptezeci de studii și articole publicate în țară și în străinătate;

– este ctitorul Facultății de Drept „Nicolae Titulescu”, în prezent una dintre cele mai puternice facultăți din învățământul juridic de stat din România, ocupând primul loc în privința numărului de cadre didactice titulare și locul al doilea în privința numărului de studenți;

– este primul universitar craiovean primit ca membru corespondent în Academia Română;

– este cel mai prolific conducător de doctorat din universitatea noastră;

– are contribuții importante la dezvoltarea universității craiovene prin susținerea permanentă a noilor facultăți și specializări care au beneficiat de sfaturile sale competente în calitate de membru al Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditate;

– ca participant la conferințele Asociației Internaționale Universitare (I.A.U.) și ca membru al Grupului de Planificare al DEAN – Deans'European Academic Network (la Auckland, Banckok, Graz, Londra, Melbourne, San Francisco, Stockholm, Torino ș.a.) este un ilustru mesager peste hotare al învățământului universitar românesc;

– este un exemplu de putere de muncă, de dăruire, de inteligență și de

² Prof. univ. dr. ION VLADIMIRESCU, Rectorul Universității din Craiova, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 3-4.

generozitate;

- este plin de vitalitate, de entuziasm și de bună dispoziție.

La aniversarea a șaptezeci de ani de viață, profesorul Ion Dogaru este respectat, prețuit și onorat de discipoli, de colegi, de concitadini și de cele mai înalte autorități ale statului³.

• „Ne despart doi ani de viață, ne despart și îndeletnicirile, domnia sa ostenind în cele ale dreptului, iar eu în cele ale filosofiei. Ne leagă, însă pământul pe care ne-am ivit amândoi, **Licurici**-i „săi” și **Cărbunești**-i „mei” fiind totuna, dacă pădurea și mirabilul deal al viilor dintre cele două sate sunt ca spații de trecere ca și de întâlnire.

Bucurându-mă să-l omagiez pe – mai – mult – decât – prietenul Ion Dogaru o fac evocând un oltean dintre cei mai mari, cu sufletul lui pe deasupra meșterind cu artă și știință atât în cele ale dreptului cât și în cele ale filosofiei

Petre Pandrea este acesta, născut cu o sută de ani în urmă în târgul Balșilor⁴”.

• „Studiu prilejuit de împlinirea a 70 de ani de către **discipolul meu preferat** (s.n.), profesorul ION DOGARU⁵”.

• „Într-o dimineață însoțită de decembrie 1994, am avut plăcuta surpriză să primesc la biroul meu din Montreal o delegație a Universității din Craiova din care făceau parte Domnul Rector Mircea Ivănescu și Domnul Ion Dogaru, Decanul Facultății de Drept.

Domnul Decan mi-a explicat motivul care determinase această impresionantă inițiativă și oboșitorul drum hibernal întreprins:

„Am venit să vă aducem acasă. Senatul Universității noastre a decis să vă decerneze un doctorat honoris causa pentru contribuția deosebită adusă științei juridice internaționale și ca precursor al dreptului aerospațial”.

Craiova, orașul copilăriei și al adolescenței, când imaginația părea realitate iar contemplarea imensei bolți înstelate îmi înmugurea deja admirația mediului înconjurător și dorința de a trăi liber ca aerul și spațiul infinit! Această viziune timpurie va condiționa, de altfel, destinul peregrinărilor și al activităților mele științifice și convingerea de a studia și a propune noi norme juridice internaționale de conviețuire – dincolo de frontiere terestre, maritime, aeriene sau aerospațiale vizibile sau imaginare – adecvate schimbărilor binefăcătoare, în același timp cu pericolele de distrugere planetară, în care intrase umanitatea, odată cu tehnologia accelerată de era

---

³ Prof. univ. dr. **MIRCEA IVĂNESCU**, Președintele Universității din Craiova, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 5.

⁴ Academician prof. univ. dr. **GHEORGHE VLĂDUȚESCU**, Vicepreședinte al Academiei Române (la data apariției), în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 28.

⁵ Profesor univ. dr. docent **TUDOR RADU POPESCU**, membru de Onoare al Academiei Române, de două ori nominalizat pentru Premiul Nobel, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 54.

spațială⁶.

Sofia mea și cu mine nu vom uita niciodată emoțiile reîntoarcerii, la 25 martie 1995, după o absență de peste o jumătate de secol, revederea colegilor olteni care ne-au adus acasă și ceremonia festivității organizate de Universitatea din Craiova.

Au trecut zece ani, timp în care am revenit deseori în România și am avut bucuria sa-l revăd pe domnul decan Ion Dogaru și să urmăresc, cu interes crescând, prolificile sale activități științifice desfășurate ca profesor universitar, autor de importante tratate de drept, articole publicate în numeroase reviste de specialitate (românești sau străine) și prin participări remarcabile la diverse conferințe.

Respectul și recunoștința manifestate distinsului jurist de către foștii săi studenți pentru excelența profesională la care i-a pregătit, au fost manifestate și de către multiple instituții de înaltă cultură, printre care Academia Română unde a fost ales membru corespondent și Universitatea din Craiova, care l-a numit decan de onoare al Facultății de Drept.

Privilegiat de invitația Facultății de Drept „Nicolae Titulescu” din cadrul Universității din Craiova, să contribui cu un studiu la volumul omagial ce va fi oferit distinsului profesor dr. Ion Dogaru cu ocazia împlinirii a 70 de ani, reflectam asupra subiectului contribuției cu care fusesem onorat să particip.

Terminasem de citit o lucrare recentă, care tratează despre originile dreptului internațional al spațiului și Institutul internațional de drept spațial al Federației astronautice internaționale.

În detaliata prezentare cronologică a precursorilor dreptului aerospațial, autorul îmi dedică primul paragraf al anului 1952.

În Canada, un scriitor academician, preocupat de dreptul internațional și dreptul aerian, care va deveni un proeminent comentator al dreptului spațial, Nicolas Mateesco Matte, a publicat un articol în care relua dezbaterea începută cu o jumătate de secol mai înainte cu privire la libertatea sau suveranitatea mediului aerospațial înconjurător⁷.

Aprecierile lui Doyle – similare celor exprimate de delegația Universității din Craiova, cu ocazia întâlnirii din Montreal – au determinat prezentarea retrospectivă a surselor și mi-au cristalizat conceperea și publicarea de norme precursorare dreptului aerospațial.

Parte integrantă din volumul omagial oferit emeritului coleg și prieten, decanul de onoare al Facultății de Drept a Universității craiovene, Profesorul dr. Ion Dogaru – articolul meu se dorește statornică mărturie de aleasă apreciere.

1952

In Canada, an academic writer concerned with international law and air law who was to become a prominent commentator on space law, Nicolas Mateesco Matte, published an article⁸ that revisited the debate of half a century earlier over freedom vs.

⁶ Era spațială a început odată cu lansarea primului satelit Sputnik, la 4 octombrie 1957.

⁷ Doyle E. Stephen, *Origins of International Space Law and the International Institute of Space Law of the International Astronautical Federation*. Published by Univelt Incorporated, San Diego, California, First Printing, 2002, p. 29.

⁸ În citatul 81, autorul se referă la articolul meu, *À qui appartient le milieu aérien?* (To whom does the region of the air belong?) publicat în *Revue du Barreau de la Province de Québec* (Montréal), vol. 12, no. 5,

sovereignty in superjacent airspace”⁹.

• „Studiu prilejuit de împlinirea a 70 de ani de către cel care «În mod special... este exemplar prin modul în care însuflă colaboratorilor săi mai tineri cultul muncii, al rațiunii și echilibrului, al valorii dreptului într-o societate civilizată, conectându-i permanent la ideea slujirii acestei valori și nelăsându-i să se ofere pradă ușoară unor preocupări ce țin de ordinea meschină a zilei», profesorului Ion Dogaru (N. Popa, din lucrarea *Sensul vieții*, Ed. Europa, Craiova, 1966, p. 73-75)»¹⁰.

• 1. „Ca omagiu respectuos colegului și prietenului nostru Ion Dogaru, pentru care fraternitatea nu este un cuvânt zadarnic, dovedind astfel că o realitate separată de orice utopie rămâne oarbă și neputincioasă”¹¹.

2. „Domnul profesor Ion Dogaru este cunoscut de mult timp în lumea dreptului francez prin lucrările sale recenzate în revistele de specialitate din Franța. Cu titlu de exemplu, lucrarea „Principii și instituții în dreptul comerțului internațional” (1981) a avut comentarii foarte favorabile în *Revue de droit commercial et de droit économique*, n° 2/1981.

Profesorul Ion Dogaru a fost fondatorul uneia dintre cele mai cunoscute Facultăți de drept în Franța grație relațiilor efective și de înaltă ținută academică întreținute cu facultăți importante din Europa, grație spiritului special al personalității sale deschise spre relațiile interuniversitare.

Personalitatea profesorului Ion Dogaru este puternic pusă în evidență de dorința și acțiunea sa orientată spre formarea de cadre didactice. El este creatorul uneia dintre cele mai puternice Școli de drept civil din România, recunoscută ca atare în mediul academic din străinătate.

Aceste aprecieri decurg firesc din opera domnului profesor care cuprinde mai

---

mai 1952, p. 227-242. Acest articol își are originea în interesul prioritar pe care fratele meu și cu mine – studenți, în aceeași clasă, la Facultatea de Drept din București – l-am avut în selectarea subiectelor de drept aerian tratate de eminenti juriști sau provenind din decizii judecătorești și analize doctrinare: aceste excelente surse ne-au facilitat publicarea timpurie a primelor articole, cursuri și conferințe dedicate definirii statutului juridic al atmosferei și al spațiului: Mateescu Mircea, *Instituțiuni de drept aerian*, vol. 1, *atmosfera*, Ed. Tiparul Românesc S.A.R., București, 1947, Nicolas Mateesco, *Ownership vs. Freedom of the Air and Beyond?* (Proprietatea sau libertatea asupra aerului și a spațiului?), conferință adresată studenților la masterat la *Institute of Air and Space Law*, McGill University, Montreal, 27 noiembrie 1961.

⁹ Studiu publicat de prof. univ. dr. NICOLAS MATEESCO MATTE, Membru de Onoare al Academiei Române, Director Emeritus of Air and Space Law McGill University, Montreal, Canada, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 205.

¹⁰ Profesor univ. dr. NICOLAE POPA, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 87.

¹¹ Prof. univ. dr. PATRICK CHARLOT, Universitatea Bourgogne, Dijon, Franța, Directorul Centrului de Cercetări și Studii de Drept și Științe Politice (CREDESPO), în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 461.

mult de 60 de volume (cursuri, manuale, monografii și tratate) publicate ca unic autor, în colaborare sau în coordonare și mai mult de 90 de studii și articole. Trei cărți și multe articole au apărut în străinătate.

Opera sa atinge cele mai importante domenii ale științelor juridice: Drept civil (în special), Dreptul comerțului internațional, teoria generală și Filosofia dreptului, Dreptul familiei, Dreptul comercial, Dreptul constituțional etc.

Ultimele sale lucrări în special *Bazele dreptului civil* în cinci volume care cuprinde mai mult de 5000 de pagini, la care este coautor și coordonator general), constituie o viziune asupra modului de a aborda și prezenta materia. Astfel fundamentele dreptului civil și cele ale marilor instituții juridice ce aparțin dreptului civil sunt prezentate de manieră sistematică integrată raportând „partea” (dreptul civil) la „întreg”, sistemul de drept, reușind astfel să sublinieze legătura între ramurile dreptului. Apoi, dreptul civil însuși este prezentat ca ordine secundă, ca un sistem cu toate consecințele care decurg de aici în ceea ce privește analiza instituțiilor juridice fundamentale.

Dar ceea ce asigură caracterul de noutate și de modernitate al unei astfel de abordări, este analiza fundamentelor prin și în contextul coordonatelor mai generale date de filosofia dreptului și de teoria sa generală.

Pe scurt, suntem în prezența unui dascăl și a unui cercetător care atrage atenția prin substanța abordărilor sale care conțin un important aport personal la dezvoltarea teoriei dreptului și care, prin modernitatea și știința relațiilor sunt demne de a fi luate în considerație de autorii domeniilor în care el a scris¹².

• 1. „Pentru meritatul omagiu al eminentului profesor Ion Dogaru, Decan al Facultății de Drept a Universității din Craiova, de care mă simt legat, afectiv și academic, pentru că am avut privilegiul să devin membru al corpului său de doctori „honoris causa”, am decis să scriu, în virtutea apropiatei aderări a României la Uniunea Europeană, despre o problemă cu particulară relevanță pentru integrarea europeană, adică pentru apropierea sistemelor fiscale¹³”.

2. „Universitatea din Craiova, prin intermediul Profesorului Dr. Ion Dogaru, a dezvoltat relații puternice de colaborare cu diferite universități din America Latină și din Brazilia, inclusiv cu Universitatea Presbiteriană Mackenzie din Sao Paulo, precum și cu Institutul Internațional de Științe Sociale / Centrul de Extensie Universitară - IICS / CEU, al cărui fondator și președinte onorific sunt. În acest context l-am cunoscut pe Profesorul Ion Dogaru.

Profesorul Ion Dogaru a creat, la Universitatea din Craiova, Facultatea de Drept din România cea mai cunoscută în Brazilia, fiind un formidabil formator de cadre

¹² *Idem.*

¹³ Academician prof. univ. dr. **IVES GANDRA SA SILVA MARTENS**, Profesor emerit, Universitatea Presbiteriana Mackenzie, Sao Paulo, Brazilia, Membru al 30 de Academii și Institute de Cercetări din lume, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 109.

didactice universitare în Craiova, pe lângă importanta creație juridică, formată din peste 60 de opere și peste 90 de articole de specialitate, publicate în România și în străinătate și care se regăsește, în mare parte, și în Biblioteca Universității Mackenzie, fiind utilizată de colegii noștri. Aceste aspecte au permis Facultății de Drept din Craiova să devină una din cele mai prestigioase instituții de învățământ superior juridic din România, sporind astfel, vizibilitatea internațională a marelui nostru prieten, Profesor Dr. Ion Dogaru”¹⁴.

• „... Aici, la Universitatea Saarland, Profesorul Dogaru este cunoscut ca fiind un învățat întru jurisprudență de cea mai înaltă statură la nivel internațional, și ca fiind unul dintre cei mai apreciați ambadori ai țării Domniei Sale în spațiul academic. Noi îi datorăm o implicare de foarte mare succes privind înțelegerea aducătoare de prietenie academică și cooperare, pe care au încheiat-o cele două Facultăți de Drept ale Universităților noastre, înțelegere care a creat calea către un program de schimburi, inițiat de dragul studenților noștri în drept. Noi admirăm împlinirile științifice ale Domniei Sale, deopotrivă în privința celor publicate de Domnia Sa în tărâmurile dreptului civil și al filosofie dreptului, precum și în considerarea uriașelor eforturi ale Domniei Sale, în planurile manageriale și organizațional, datorite țelului de a face din Facultatea de Drept a Universității din Craiova una dintre școlile juridice călăuzitoare ale țării Domniei Sale, cu deosebire orientată către spațiul internațional. Noi îi suntem adânc recunoscători pentru sprijinul deplin ce ne-a fost acordat de Domnia Sa întru integrarea europeană, și îl putem proclama a fi un adevărat european al timpului Domniei Sale. Ne afirmăm desăvârșitul respect pe care îl nutrim pentru profesorul Dogaru, dat fiind faptul că Domnia Sa este un gentleman dovedind un gust și o distincție rar întâlnită în vremea noastră, precum și un profesor de drept recunoscut în lumea întregă. Suntem fericiți să îl numim prietenul nostru”¹⁵.

• „Atât în calitate de Rector al Universității Presbiteriene Mackenzie, cât și în perioada în care am avut privilegiul să fiu Guvernator al Statului Sao Paulo, Brazilia, am menținut fructuoase dialoguri juridice, iar în ocaziile vizitelor în România și la Universitatea din Craiova, a fost evidențiată contribuția ilustrului Profesor Dr. Ion Dogaru în opera juridică, în domeniul relațiilor internaționale academice și în cel al diseminării cunoștințelor acumulate”¹⁶.

---

¹⁴ *Idem.*

¹⁵ Prof. univ. dr. MICHAEL MARTINEK, Șeful Catedrei de Drept civil, comercial ..., Universitatea Saarland, Saarbruecken, Germania, Directorul Institutului European de Drept.

¹⁶ Prof. univ. dr. CLAUDIO SALVATOR LEMBO, Universitatea Presbiteriana Mackenzie, Sao Paulo, Brazilia, Ex – Rector, Ex – Guvernatorul Statului Sao Paulo, Azi Secretar de Stat cu problemele de justiție, Sao Paulo.

- „Omagiu adus vieții și operei prietenului meu Ion Dogaru, fondatorul Facultății de Drept „Nicolae Titulescu”, Universitatea din Craiova la 70 ani.

Ca Doctor Honoris Causa al Universității din Craiova cred că profesorul Ion Dogaru este un nume care va străbate timpul lumii dreptului din acest fermecător oraș și nu numai, rămânând în conștiința generațiilor de cadre didactice și studenți – văzute în succesiunea lor - ca fiind **unul dintre cei mai prolifici autori de carte juridică**, dar, mai ales, ca **fondator al Facultății de Drept „Nicolae Titulescu”** și ca formator de dascăli.

Prin intermediul persoanei Sale s-a născut în mine **sentimentul profund de grațitudine și apreciere nu numai față de Universitatea din Craiova, ci față de întreaga Țară și Poporul român**¹⁷.

- „... Din luna aprilie 2004 am onoarea și plăcerea de a-l cunoaște pe Domnul Decan, Prof. Dr. Dr.h.c. Ion Dogaru ... Profesorul Dogaru este întemeietorul unei Facultăți de Drept din România, ce se dovedește a fi **una dintre cele mai înalt reputate pe scena internațională**. Domnia Sa este un **remarcabil formator de cadre didactice**. Este și **creatorul vestitei Școli de Drept civil de la Craiova**. Opera academică a Domniei Sale cuprinde mai mult de 60 de volume (cursuri universitare, manuale de drept, monografiile și tratate) precum și mai mult de 90 de studii și articole”¹⁸.

- „... ne aflăm în fața unei ilustre personalități a lumii juridice care și-a dedicat opera și eforturile pentru dezvoltarea cunoașterii și a difuzării literaturii juridice. În Brazilia, în mod special, profesorul Dogaru este cunoscut pentru contribuția la internaționalizarea relațiilor academice și prin transmiterea în acest extrem al latinității a producției cultural-juridice din România”¹⁹.

- „... Ceea ce m-a impresionat este **vocația didactică și de cercetare** a profesorului Ion Dogaru pe care l-am cunoscut grație colaborării între cele două facultăți ale noastre.

Lăsând la o parte calitățile sale de **fondator al Facultății de Drept Craiova** sau al **Școlii de Drept civil** sau aceea de **formator de specialiști**, subliniez în special faptul că profesorul Ion Dogaru este autorul unei opere științifice care atrage atenția

¹⁷ Prof. univ. dr. RINALDO BERTOLINO, Rectorul Universității din Torino, Italia, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 77.

¹⁸ Prof. univ. dr. NICOLAS QUELOZ, Universitatea din Fribourg, Elveția, Decanul Facultății de Drept (2007-2009), Președintele Societății Elvețiene de Criminologie, Vicepreședintele Societății Europene de Criminologie.

¹⁹ Prof. univ. dr. MONICA HERMAN CAGGIANO, Universitatea Presbiteriana Mackenzie, Sao Paulo, Brazilia, Ex – Vicerector, Președinte al Comisiei Postuniversitare.

oricărui cercetător (autor) din țara sa și din străinătate și care cuprinde mai mult de 60 de volume (cursuri, manuale, monografii și tratate), unele dintre ele obținând premii ale Academiei Române, sau premii ale Uniunii Juriștilor din România și mai mult de 90 de studii și articole.

Substanța celor mai importante lucrări ale sale **ne dezvăluie un important aport personal la dezvoltarea teoriei dreptului.**

Opera profesorului Ion Dogaru i-a procurat multe ordine, medalii și titluri la nivel național și internațional, recunoașteri care îl definesc ca veritabil reper al lumii juriștilor²⁰.

- „Studiu la aniversarea a 70 de ani de către prof. univ. dr. Ion Dogaru, membru corespondent al Academiei Române

«Numai în cadrul științei putem să iubim ceea ce distrugem, putem să continuăm trecutul negându-l, putem să ne venerăm maestrul contrazicându-l».

G. Bachelard, *La formation de l'esprit scientifique, contribution à la psychanalyse de la connaissance*, Vrin, Paris, 1999, p. 252²¹.

- „Cu gândul la anii studenției aduc omagiul meu neodihnei colegului - prof. Ion Dogaru într-o scrisoare, la 70 de ani”²².

- „Profesorul Ion Dogaru, academicianul și „decanul” Ion Dogaru este fără îndoială o personalitate cu totul excepțională în lumea universitarilor români.

Pasionat de DREPT și DREPTATE și-a construit o carieră didactică universitară de excepție.

Statura sa profesională este demonstrată de **valoarea și dimensiunea operei sale științifice recunoscută și apreciată atât în țară cât și în alte părți ale lumii.**

Dar ceea ce îl particularizează și îi conferă o calitate cu adevărat rară este caracterul său. Mă refer la faptul că **deși a avut numeroase prilejuri și oferte de a „migra” spre locuri mai „călduțe”, s-a încăpățânat – din iubire de locurile natale – să rămână în Craiova și să „construiască” o Facultate de Drept a cărei strălucire este dată atât de colectivul didactic pe care l-a format, cât și de contribuția științifică a acestuia la patrimoniul doctrinei juridice românești.**

La împlinirea vârstei de 70 de ani îi urez mulți ani sănătoși și spor în munca de cercetare la care știu că nu va renunța vreodată și îi dedic modestul meu studiu pe care îl alătur acestor rânduri²³.

²⁰ Prof. univ. dr. IAN LAIDIE, Universitatea Bourgogne, Dijon, Franța.

²¹ Prof. univ. dr. PHILIPPE ICAD, Universitatea Bourgogne, Dijon, Franța, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 489.

²² Prof. univ. dr. MIHAI CONSTANTINESCU, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 296.

²³ Prof. univ. dr. IOAN ALEXANDRU, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 287.

• „Dedic acest studiu excelentului meu coleg de facultate, an și grupă, Prof. univ. dr. Ion Dogaru, membru corespondent al Academiei Române, în special în considerarea valoroaselor sale contribuții în domeniul Teoriei generale a dreptului și Filosofiei dreptului”²⁴.

• „Profesorului Ion Dogaru, fondatorul Facultății al cărei patron spiritual este marele Nicolae Titulescu”²⁵.

• „Locul special pe care și l-a asigurat Universitatea din Craiova în cadrul schimburilor interuniversitare cu Brazilia, în anii 2000-2002, explică rațiunea includerii acestui articol privind relațiile româno-braziliene în volumul omagial dedicat ilustrului profesor doctor Ion Dogaru, **remarcabil dascăl al Universității din Bănie**, persoană de rară sensibilitate și **intelectual de excepție**, pentru care autorul nutrește o deosebită considerație și sentimente de înaltă prețuire”²⁶.

• „Dedic acest studiu de drept comparat academicianului Ion Dogaru, eminent civilist, pentru **profunzimea abordărilor sale științifice**, concretizate în cele peste 50 de monografii, tratate și cursuri universitare, care au călăuzit formarea celor peste 30 de promoții de absolvenți ce l-au avut ca dascăl.

Academicianul Ion Dogaru a **realizat o operă care onorează știința juridică românească, contribuind prin valoroasele sale lucrări la descifrarea incertitudinilor dreptului civil și la ameliorarea activității de corectă aplicare și interpretare a normelor juridice**”²⁷.

• „*Motto*: Profesorul bun **explică**,
Profesorul superior **demonstrează**,
Marele Profesor **crează școală**”²⁸.

²⁴ Prof. univ. dr. **SOFIA POPESCU**, Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 412.

²⁵ Prof. univ. dr. **ION GRECESCU**, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 318.

²⁶ Ambasador **ION FLOROIU**, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 313.

²⁷ Prof. univ. dr. **ION LEȘ**, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 349.

²⁸ Prof. univ. dr. **MIRCEA DUȚU BUZURA**, în *Ad homorem Ion Dogaru. Studii juridice alese*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 300.

• „Un gând drept corolar. Dacă ar fi să comprimăm până la esență evenimentele trăite, am găsi în nucleul rezultat doi titani în jurul cărora a gravitat totul: un maestru și un discipol preferat care, la rândul său, este maestru cu discipoli și, probabil, cu unul preferat. Așa fiind, cei doi se valorează și se merită reciproc, fiind două verigi în lanțul valorilor.

Ferice de acel popor în al cărui lanț de valori apar asemenea verigi cu șanse de multiplicare”²⁹.

---

²⁹ Prof. univ. dr. VERA POPESCU, în „*Profesorul Tudor R. Popescu. Magistrul*”, Ed. Themis, Craiova, 2008, p. 313.